

Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti a Národní inovační strategie (souhrn úkolů pro Radu pro výzkum, vývoj a inovace)

1. Úvod

1.1. Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR

Materiál **Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období let 2012 – 2020** (dále jen „SMK“) byl schválen usnesením vlády ze dne 27. září 2011 č. 713. SMK připravilo Ministerstvo průmyslu a obchodu a jeho hlavním cílem je posunout ČR do 10 let mezi 20 nejvíce konkurenceschopných zemí světa.

V dokumentu je posouzena konkurenceschopnost ČR z hlediska 9 pilířů. Hlavními pilíři jsou efektivní instituce, kvalitní infrastruktura a ekonomika poháněná inovacemi.

SMK je konzistentní s evropskou strategií Evropa 2020, z ní vyplývajícím Národním programem reforem České republiky 2011 i s dalšími vládními koncepčními dokumenty.

V příloze č. 1 SMK je 43 návrhů konkrétních projektových záměrů, včetně časového harmonogramu jejich realizace. **Ve dvou z těchto projektů je Rada pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“) gestorem plnění některých úkolů, v jednom případě je Rada hlavním gestorem projektového záměru.**

1.2. Národní inovační strategie

Spolu s SMK vláda schválila usnesením vlády ze dne 27. září 2011 č. 714 **Národní inovační strategii** (dále jen „NIS“). NIS podrobněji rozvádí jeden z klíčových pilířů SMK, a to podporu vytváření přívětivého inovačního prostředí. NIS připravilo Ministerstvo průmyslu a obchodu spolu s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a jejím cílem je posílit význam inovací jako zdroje mezinárodní konkurenceschopnosti ČR.

NIS navazuje na SMK a dokument Unie inovací. Jedná se o programový koncepční dokument, ve kterém nejsou stanoveny žádné gesce ani termíny plnění a jeho cíle se ve velké míře překrývají s cíli Národní politiky, výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „NP VaVaI“).

NIS obsahuje 1 globální cíl, kterým je posílení významu inovací a využívání špičkových technologií jako zdroje konkurenceschopnosti ČR a zvyšování jejich přínosů pro dlouhodobý hospodářský růst, pro tvorbu kvalitních pracovních míst a pro rozvoj kvality života na území ČR a dále a 5 strategických cílů a je rozdělena do 4 hlavních částí tzv. prioritních os. **Úkoly ve dvou prioritních osách se týkají Rady (jedná se o prioritní osu excelentní výzkum a prioritní osu inovační podnikání.**

2. Úkoly Rady vyplývající ze SMK

Všechny úkoly vyplývající ze SMK a souvisí s činností Rady mají přímou vazbu na jednotlivá opatření již definovaná v NP VaVaI.

1) Rada je gestorem některých úkolů v projektu s názvem **Prostředí pro excelentní VaV**. Cílem tohoto projektu je vytvořit v ČR dlouhodobé předpoklady pro realizaci špičkového výzkumu, a to pomocí několika provázaných opatření, jako např. zefektivnění veřejných investic, zkvalitnění materiálních podmínek, vytvoření podmínek pro kvalitní lidské zdroje.

1a) **Hodnocení VaVaI** (Vytvoření nové metodiky hodnocení výzkumných programů; Uvedení nové metodiky do praxe s dopadem na institucionální financování; Revize používaných metodik hodnocení projektů a programů podpory VaV; případný návrh další restrukturalizace a redukce počtu poskytovatelů)

Termín: 2011-2013; Společný úkol s MŠMT

Stav: Realizováno v rámci projektu IPN na MŠMT ve spolupráci s Radou

1b) **Vytvoření nové verze priorit aplikovaného výzkumu** (naplňování průběžně min. do roku 2020)

Termín: 2011 – 2013

Stav: Návrh Národních priorit orientovaného VaVaI bude v návaznosti na usnesení vlády ze dne 6. dubna 2011 č. 244 předložen na 272. zasedání Rady a následně do konce června 2012 vládě

1c) **Vyhodnocení právních a institucionálních překážek** efektivního řízení výzkumných organizací; proškolení dostatečného počtu výzkumných pracovníků v managementu VaV

Termín: 2012 – 2014

Stav: Částečně realizováno přípravou technické novely zákona č. 130/2002 Sb. a částečně projektem IPN Efektivní transfer znalostí a poznatků z výzkumu a vývoje do praxe a jejich následné využití v rámci MŠMT

2) V druhém případě jde o projekt s názvem **Foresight a technologické oblasti strategického významu pro ekonomický růst ČR**.

Termín: 2011 – 2020; Rada je spolugestorem projektu společně s MŠMT, TAČR, CzechTrade, gestorem je MPO.

Cílem tohoto projektu je vytvoření systému a rozvoj personálních kapacit pro monitoring světových trhů a vývoje na poli VaV technologií s cílem včasné identifikace sociálních, ekonomických a technologických trendů, které vytvářejí příležitosti nebo rizika pro ekonomiku ČR jako celku nebo firem v klíčových oborech.

Z tohoto projektu vyplývá pro Radu úkol: Vytvoření „strategie klíčových technologií ČR“, která bude obsahovat definici prioritních technologických oblastí pro zacílení veřejné

podpory podnikání a výzkumu ČR s ohledem na předpokládaný vývoj světové poptávky – v letech 2012 – 2013 (společně s MPO, MŠMT, TAČR, CzechTrade a dalšími subjekty)

Stav: Navazuje na přípravu Národních priorit orientovaného VaVaI

3) Rada je hlavním gestorem projektového záměru **Rozvoj spolupráce a transferu znalostí mezi podnikovým a VaV sektorem**. Projekt má probíhat v letech 2011 – 2020 a spolugestory jsou MPO, MŠMT a TAČR.

Hlavním cílem projektového záměru je zvýšení připravenosti výzkumných institucí ke spolupráci s podniky, vzájemná informovanost a motivace ke spolupráci a rozvoj služeb podporujících komercializaci výsledků VaV.

Pro Radu ze záměru nevyplývá žádný konkrétní úkol, projekt však vyžaduje nadresortní koordinaci. Proto je hlavním gestorem vláda ČR.

Stav: Bezprostředně souvisí s uvedenými úkoly 1 a 2.

3. Úkoly Rady vyplývající z NIS

Vzhledem k tomu, že NIS nemá u jednotlivých částí definovány gesce ani explicitně určeny termíny plnění, a vzhledem k tomu, že z velké části se jedná o opatření podle NP VaVaI, jsou tyto souvztažnosti uvedeny v následujícím textu. Jsou uvedena ta opatření, která dle NP VaVaI souvisí s úkoly Rady.

Obecně lze konstatovat, že opatření jsou buď průběžně plněna nebo se předpokládá jejich zapracování v rámci aktualizace NP VaVaI.

Úkoly vyplývající z prioritní osy excelentní výzkum:

1) **Zjednodušit a zpřehlednit organizační strukturu systému podpory VaV z veřejných prostředků a zajistit koordinovanou implementaci všech podpůrných nástrojů na všech úrovních – souvisí s opatřeními NP VaVaI A 1-1 (Zřídit jeden koordinační orgán na ústřední úrovni státní správy s odpovědností za VaVaI), A 1-2 (Zahájit činnost Technologické agentury ČR) a A 2-2 (Veřejnou podporu přednostně usměrňovat na VaVaI v prioritách odpovídajícím potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR).**

Termín: od 2009 – zahájení činnosti TAČR, od 2012 – vyhlášení veřejných soutěží, 2013 – financování projektů. od 2013 – koordinační orgán; Odpovědnost za plnění tohoto cíle má Technologická agentura ČR ve spolupráci s Radou

Stav: Činnost TAČR zahájena. Příprava koordinačního orgánu souvisí s kompetenční novelou zákona č. 130/2002 Sb. Příprava Národních priorit orientovaného VaVaI souvisí s úkolem dle SMK (úkol 1b).

2) **Zajistit dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací, pro které musí být vytvořeny jasné a stabilní podmínky pro rozdělování institucionální podpory výzkumu na základě hodnocení podporujícího excelenci – souvisí**

s opatřením NP VaVaI A 3-1 (Institucionální podporu rozdělovat podle hodnocení výsledků VaV výzkumných organizací)

Termín: 2012, resp. 2015

Stav: Bezprostředně souvisí s úkolem podle SMK (úkol 1a).

3) **Provádění hodnocení všech programů účelové podpory musí být založeno na základě hodnocení skutečných přínosů a zejména dopadů podpořeného VaV; stejně tak ustanovit systém hodnocení velkých výzkumných infrastruktur** – souvisí s opatřením NP VaVaI A 3-3 (Důsledně evaluovat všechny programy účelové podpory, nové programy vyhlášovat na základě vyhodnocení dopadů předchozích programů a ve vazbě na výsledky průběžných evaluací tyto programy usměrňovat a modifikovat).

Termín: průběžně; Odpovědnost za plnění tohoto opatření mají s Radou všichni poskytovatelé účelové podpory

Stav: Je realizováno průběžně, kdy od roku 2010 Rada uplatňuje odpovídající požadavky na návrhy nových programů, obdobně je realizováno u projektů velkých infrastruktur schvalovaných vládou. Dále souvisí s úkolem podle SMK (úkol 1a).

4) **Stanovit strategické priority orientovaného VaV, do kterých bude přednostně směřována veřejná podpora. Tyto priority musí, podobně jako v celé řadě dalších zemí, odpovídat současným nebo budoucím socioekonomickým potřebám ČR a být koordinovány (nikoliv pasivně přejímány) s evropskými prioritami. Stanovené priority musí být zapracovány do všech relevantních nástrojů podpory VaV** – souvisí s opatřením NP VaVaI A 2-1 (Přehodnotit priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR). Tento cíl má rovněž vazbu na opatření NP VaVaI A 2-2 (Veřejnou podporu přednostně směřovat na VaVaI v prioritách odpovídajících potřebám společnosti a znalostní ekonomiky ČR).

Termín: od 2012

Stav: Bezprostředně souvisí s úkolem podle SMK (úkol 1b)

Úkoly vyplývající z prioritní osy Rozvoj spolupráce pro transfer znalostí mezi podnikovým a akademickým sektorem:

5) **Zavedení kvalitního hodnocení dopadů programů podpory aplikovaného výzkumu, provedení vyhodnocení přínosů (dopadů) těchto programů pro podnikové VaV aktivity, vč. jejich vlivu na inovační proces a hospodářskou výkonnost podpořených firem** – souvisí s opatřením NP VaVaI A 3-3 (Důsledně evaluovat všechny programy účelové podpory, nové programy vyhlášovat na základě vyhodnocení dopadů předchozích programů a ve vazbě na výsledky průběžných evaluací tyto programy usměrňovat a modifikovat).

Termín: průběžně; Odpovědnost za plnění tohoto opatření mají společně s Radou také všichni poskytovatelé účelové podpory na VaVaI

Stav: Je realizováno průběžně, kdy od roku 2010 Rada uplatňuje odpovídající požadavky na návrhy nových programů. Dále souvisí s úkolem podle SMK (úkol 1a).

6) **Dokončení implementace reformy VaVaI** – souvisí s opatřením NP VaVaI A 9-1 (Průběžně vyhodnocovat plnění reformy systému VaVaI a dopady jejich dílčích opatření na stanovené cíle).

Termín: od 2009

Stav: Je realizováno průběžně, předpokládá se další zapracování v rámci aktualizace NP VaVaI.

Úkol vyplývající z prioritní osy Inovační podnikání:

7) **Vyhodnocení bariér rozvoje trhu rizikového kapitálu a vytvoření akčního plánu na jejich odstranění** – souvisí s opatřením NP VaVaI A 4-8 (Vyhodnotit zakládání fondů rizikového kapitálu s účastí soukromých a veřejných finančních prostředků).

Termín: 2011

Stav: Doposud nebylo realizováno, předpoklad je zapracování v rámci kompetenční novely zákona č. 130/2002 Sb.